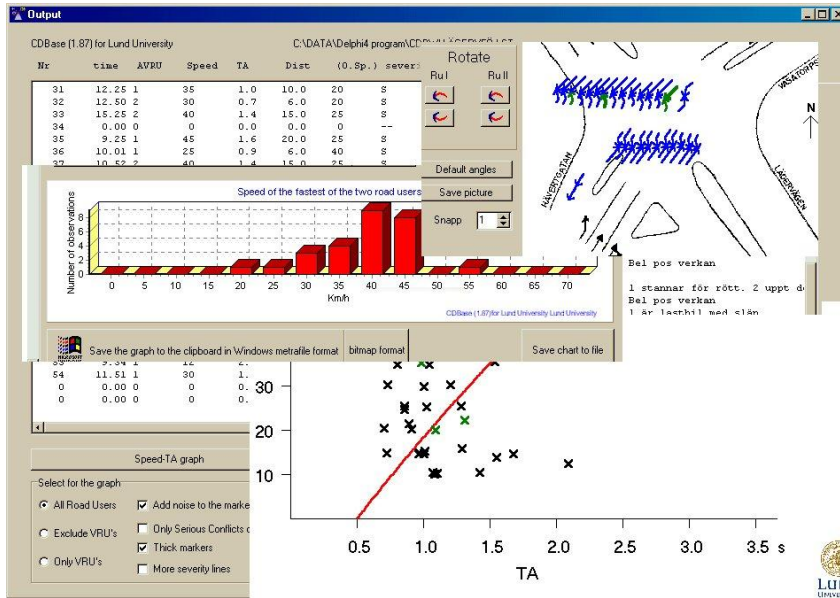

CDBasew.exe

İçin kısa kullanım kılavuzu

Lars Ekman
2001

Teknoloji ve Toplum Bölümü
Trafik Planlaması
İsveç

CODEN:LUTVDG/(TVTT-7179)1-7/2000

Lars Ekman

Windows için CDBasew.exe konusunda kısa kullanım kılavuzu

Ämnesord:

CDBASE, konflikter, olyckor, konfliktkartering, databas

Referat:

En kort manual som beskriver handhavandet av databasprogrammet "CDBASEW.EXE". Programmet är avsett att lagra och analysera konflikter observerade enligt den svenska konflikttekniken.

Comment [LE1]: Max 150 ord

Anahtar sözcükler:

CDBASE, Çatışmalar, kazalar, çatışma haritası yapılması, ve veritabanı.

Özet:

"CDBASEW.EXE" veritabanı programının kullanılmasını anlatan kısa kullanım kılavuzu. Program, İsveç Trafik Çatışmaları Tekniği'ne göre kaydedilmiş olan çatışmaları kaydetmek için kullanılabilir.

Comment [LE2]: Max 150 ord

Citeringsanvisning: (İktibas tavsiyesi)

Ekman Lars, (2001) Windows için CDBasew.exe konusunda kısa kullanım kılavuzu. Lund Üniversitesi, Lund, İsveç. Rapor 7179

Homepage: <http://www.tft.lth.se/research/Traf.htm>

Institutionen för Teknik och samhälle
Lunds Tekniska Högskola
Avdelning Trafikplanering
Box 118, 221 00 LUND, Sverige

Teknoloji ve Toplum Bölümü
Lund Teknoloji Enstitüsü
Trafik Planlaması
Box 118, SE-221 00 Lund, İsveç

Windows için CDBasew.exe konusunda kısa kitapçık Yazan: Dr. Lars Ekman

CDBASEW.EXE İsveç Trafik Çatışmaları Tekniği ile gerçekleştirilen araştırmaların kaydedilmesi ve analiz edilmesine yönelik bir veritabanı programıdır (Hydén, 1987). Programın temel özelliği, kaydedilen bir çatışmanın bir "kayıt" olarak muamele görmesidir. Bu kayıt, "temel çerçeve"de bir sayfa olarak temsil edilmektedir.

The screenshot shows the CDBase (1.87) software interface. The title bar reads "WCDB". The main window has a menu bar with "File" and "Help". Below the menu bar, the text "CDBase (1.87) for Trafikteknik LTH" is displayed, along with the Lund University logo. The interface is divided into several sections:

- Record Information:** Record Nr: 27, Write protection: checked, Select file: G:\April-May-2001\CDBase\Pursaklar1\Pursaklar1.cdb
- Observer and Location:** Observer: Lars Ekman, Date: 99/03/08, Time: [empty], Number: 26, City: Ankara, Intersection: Pursaklar, 140 - 06 004
- Weather and Surface:** Weather: Sunny (selected), Cloudy, Drissel, Heavy rain; Surface: Dry (selected), Wet; Video tape Nr: [empty], Tape position: [empty], IntNr: 1, Study Nr: 1
- Time and Background:** Time from: 1700, Time to: 1800, Background file: [Pursaklar1.bmp], Select bitmap file: [empty], Draw arrows: [empty]
- Graph Options:** Numbers on graph: unchecked, Only Serious Conflicts on the graph: checked
- Road User I:** Type: Private Car, Sex: Unknown, Age: [empty], Direction: 11, Speed: 70 km/h, Distance: 40.0 m, TA-value: 2.1 sec [2.1], Avoiding action: Braking, Possibility to swerve: Yes (selected), no
- Road User II:** Type: Other, Sex: Unknown, Age: [empty], Direction: 1, Speed: 10 km/h, Distance: [empty] m, TA-value: [empty] sec, Avoiding action: Unknown, Possibility to swerve: Yes (selected), no
- Secondary Involved:** Type: Unknown, Sex: Unknown, Age: [empty], Direction: 0, Speed: [empty] km/h, FL: 416, 146, 1800, -450
- Conflict Diagram:** A diagram showing the positions and directions of vehicles involved in the accident. Vehicles are represented by numbers 1 through 20. The diagram is divided into two sections: RU I (Left MB) and RU II (Right MB).
- Buttons:** New Record, output, Description file

Şekil 1. CDBASEW.EXE programının temel çerçevesinin örneği

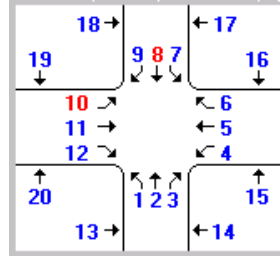
Program, çıktılarını, grafik şeklinde ve Excel gibi bir hesap çizelgesi programında ve yeni analizler için ASCII-dosyaları olarak veya sıradan bir kelime işlemci ile yazılı çıktı olarak üretmektedir. Öteki çıktılar, TA'nın Speed grafikleri için grafik gösterimi, Speed dağıtımları ve kavşağın haritasında çatışmaların haritasının çıkarılması şeklindedir (dosya formatları konusundaki bölüme bakınız).

Programın yapısı

Program yapısı, bir çatışma kayıt sayfasına eşit olduğu varsayılan bir temel çerçeveye dayanmaktadır. Yerleşim düzeninin, kayıt sayfasının yerleşim düzeni ile aynı olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, çıktı, haritalama ve başka tanımlama konusunda ilave çerçeveler bulunmaktadır.

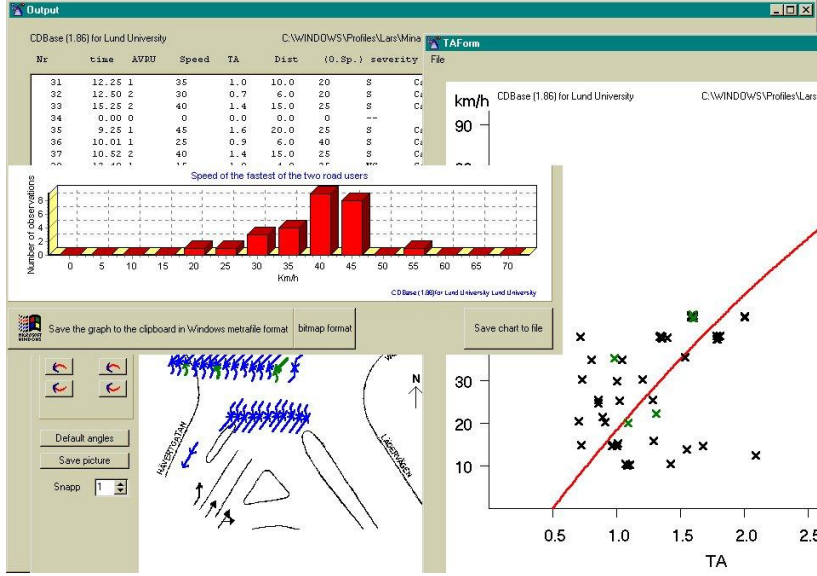
Temel çerçevenin üst kısmı, genellikle bir kaç çatışma için benzer olan tarihe ilişkindir. Orta kısım, belirli bir çatışmaya ilişkin önemli bilgiler için kullanılmaktadır. Verilerin bir çoğu aynen kayıt sayfasında bulunmaktadır. İhtilafların haritasının çıkarılması için her önemli yol kullanıcısı, istikametine göre tanımlanmalıdır. Kullanılabilecek istikametler, alt sağ grafikte gösterilmektedir. 1'den 12'ye kadar olan istikametler, taşıtlar ve yönleri tanımlarken 13'ten 20'ye kadar olanlar yayalar için kullanılabilir.

Şekil 2. İki ana yol kullanıcısının istikametleri

"Tanım" ve "Başka bilgiler"deki bilgiler konusunda bunların sistemli bir şekilde yazılması tavsiye edilmektedir. Çünkü, veritabanında sadece 60 karakterli bir yer ayrılmıştır. Bunlar aynı zamanda kodlanabilir. Daha uzun bir tanım için aşağıda "Daha uzun tanım yazın" bölümüne bakınız.

Ayrıca, düğmelerle ulaşılan çeşitli farklı özellikler bulunmaktadır.

Şekil 3. Bazı çıktılar

Her kavşağa ilişkin verilerin ayrı bir dosyada saklanması şiddetle tavsiye edilmektedir. Önlem sonrası araştırma gibi bir sonraki araştırma için başka bir dosya oluşturulmalıdır. Bir veritabanı dosyasının bölünmesi mümkün olmamakla birlikte genel analiz için dosya ilave edilebilen bir program bulunmaktadır. Bu program "Add.exe" olarak adlandırılmaktadır.

Başlama

"CDBASEW.EXE" ve "Standard.bmp" dosyalarını çatışma analizleri dizininize kopyalayın. Programın bir kaç farklı çıktı dosyası oluşturması nedeniyle her proje için yeni bir dizin oluşturulması tavsiye edilmektedir. Bu Dizine CDBW veya tercihan projenizle ilgili bir isim verilebilir. Program, CDBASEW.EXE dosyası çalıştırılarak başlatılır. Masa üstündeki bir kestirme yararlı olabilir.

Program başlatıldığında temel çerçeve görünecektir.

Şekil 4. "Başlatma durumu"ndaki temel çerçeve

Süreç, " bir dosyanın seçilmesi ile başlar. Yeni bir proje başlatmak üzere iseniz yeni bir veritabanı dosyasının oluşturulması gerekir. Her iki durumda da **Select file** düğmesine basmanız gerekir. Yeni bir dosya oluşturulacak ise açma sürecini iptal edin ve kaydet dosyası penceresi altında bir isim vererek yeni bir dosya oluşturun.

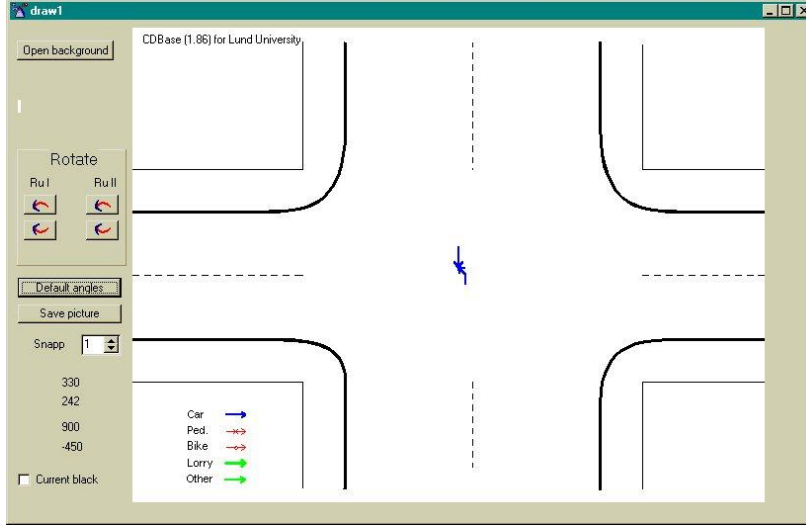
Write protection işaretlenmediği takdirde ..... sürekli olarak kaydedilir. "Yazma koruma" işaretli ise veriler kaydedilmecektir. Dosya oluşturulduğunda ve Yazma koruma kapalı ise ilk çarpışmaya ilişkin bütün verilerin doldurulması yeterlidir. Temel çerçevenin, sahada kullanılan çarpışma kayıt sayfasına tekabül edeceği öngörülmektedir. Mevcut çarpışmaya ilişkin bütün mevcut bilgiler kaydedildiğinde çarpışma, kavşağın basit bir krokisi üzerinde haritalanabilir.

Haritalama

Haritalama süreci, **Draw arrows** düğmesine basılarak başlatılır. Hiç bir "artalan (background) dosya" seçilmemişse program, bir artalan dosya isteyecektir. Artalan dosya, kavşağın BMP-formatında basit bir çiziminden oluşmaktadır. Programla birlikte bir artalan dosya verilmektedir. Bu dosya "Standard.bmp" olarak adlandırılmaktadır. Bu dosya veya veya değişiklik yapılmış bir uyarlaması kullanılabilir. Artalan dosyanın formatının doğru olması önemlidir. Dosyanın, 640x480 pixel and 16 renkli olarak BMP formatında olması gereklidir. En kolay usul, standard.bmp dosyasının Paint veya benzeri bir programda açılması ve daha sonra bunda mevcut kavşağın görünüşüne göre değişiklik yapılmasıdır.

Krokiyi basit bir şekilde çizmeye özen gösterin, aksi taktirde çatışmaların biçimlerinin görülmesi güç olabilir.

Şekil 5. İhtilafın haritalanması

Haritalama penceresinde iki ana yol kullanıcıını temsil eden bir çift ok haritalanabilir. Bu oklar, fare ile yerleştirilir ve her ok, üst soldaki düğmelerle döndürülebilir. Izgara ağın büyüklüğü, "snap" fonksiyonu ile düzenlenebilir. "Snap" fonksiyonu, aynı istikamette görünen bir dizi çatışmanın yerinin belirlenmesi için kullanılabilir. Temel çerçeve üzerindeki ayarlar nedeniyle sadece ciddi çatışmalar haritalanabilir ve kimlik numaraları resimde görünebilir. Ancak resimde görünen rakam, kayıt numarası değil kayıt sayfasından elde edilen kimlik numarasıdır.

Farklı türdeki okların etiketinin artalan dosyasına ait olduğunu unutmayın.

Okların uzunluğu, karayolu kullanıcısının hızı ile orantılı biçimde standart olarak düzenlenmiştir. Bu özellik, "temel çerçeve" üzerindeki **FL** kutusu işaretlenerek kapatılabilir.

Kuşkusuz, daha sonra her çift okun yeniden düzenlenmesi mümkündür. Bunun için hareket ettirmek istediğiniz kayda geri gitmeniz yeterlidir. Hangi ok çiftini değiştirmek üzere olduğunuzu bilmek için haritalama penceresi üzerindeki **Current block** fonksiyonunu kullanabilirsiniz. Bu taktirde hangi çift oku değiştirmek üzere olduğunuzu bilmeniz kolaylaşır. Resim dosyasını kaydetmeden önce bunu kapatmayı unutmayın.

Bütün çatışmalar haritalandığında **Save picture** düğmesi ile bir grafik dosya kaydedilebilir. Bu durumda dosya, "-cc.bmp" ile biten bir isimle bitmap formatında saklanacaktır. (Farklı dosyalara isim verilmesi için Çıktı bölümüne bakınız)

Yeni kayıt oluşturulması

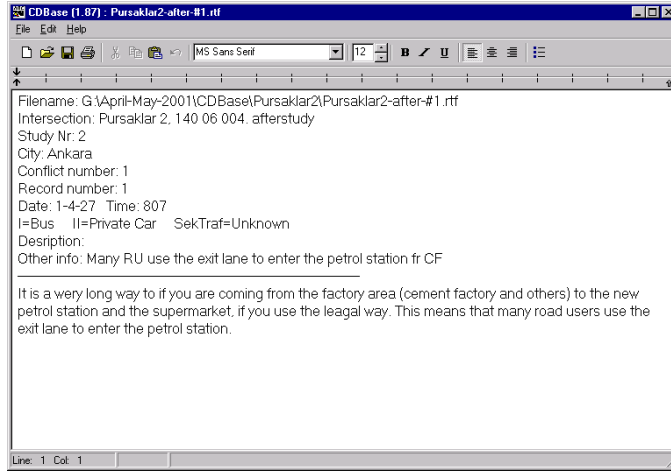
Yeni bir kayıt oluşturmadan önce bütün "artalan bilgilerin" doğru bir şekilde doldurulup doldurulmadığını kontrol etmeniz gerekir. Çünkü, yeni bir kayıt oluştururken bazı genel bilgiler yeni kayda kopyalanmaktadır. Bunun amacı kayıt sürecinin hızlandırılmasıdır.

Yeni bir kayıt eklemek için düğmesine basın.

Uzun tanım yazılması

"Tanım" ve "Başka Bilgi" kapsamındaki tanım, veritabanında saklanan 60 karakterle sınırlandırılmıştır. Belirli bir dosyada kaydedilmiş daha uzun bir tanım oluşturmak için

 düğmesine basın. Bu durumda yeni bir pencere açılacaktır. Bu, metnin formatlanması konusunda bazı imkanlar sunan basit bir metin düzenleyicisidir. Bu düzenleyici içinde yeni bir dosya oluşturabilirsiniz. Bu dosya, sözkonusu çatışmaya ilişkin ayrı bir dosyadır. Tanımlanan çatışmanın belirlenmesi için düzenleyiciye bazı bilgiler girilir. Bu dosyaya yazılan bilgilerin veritabanı dosyasına kaydedilmediğini ve bu yüzden liste dosyası (*.lst) gibi öteki çıktılara dahil edilmediğini unutmayın.

Şekil 6. "Pursaklar2-after-#1.rtf" dosyasına kaydedilmiş uzatılmış tanım örneği

Çıktı

Program, aşağıdaki dosya türlerini kullanmaktadır. Aşağıdaki örnekte dosyalar, "Test" projesi olarak adlandırılmaktadır.

Dosya adı	Dosya türü	Notlar
Test.cdb	Veritabanı dosyası	Bu, bütün verilerin saklandığı gerçek veritabanıdır.
Standard.bmp	Bitmap formatında grafik dosya	Bu, çatışmaların haritalanması için kullanılan standart artalan dosyadır. Bir araştırmaya özgü artalan görüntünün oluşturulması şiddetle tavsiye edilmektedir.
Test.bmp	Bitmap formatında grafik dosya	"Test-projesi"ne uygun hale getirmek için değişiklik yapılmış standart.bmp dosyası.
Test.LST	ASCII-dosyası	Kelime işlemciler veya hesap çizelgesi programları (örneğin Excel) uygun olan bir formattaki veriler bulunan düz bir dosya. Bu dosyanın iki farklı ebatı bulunmaktadır. Normalde, sadece temel veriler dosyaya kaydedilmektedir. Bir "tam liste" kaydedilmesi de mümkündür. Full list . Daha sonra, bütün veriler bu dosyaya kaydedilir.
Test-cc.bmp	Bitmap formatında grafik dosya	Bu, haritalanan çatışmaların görüntüsüdür. Kavşağın basit krokinin üstünde ok çiftleri.
Test-TA.bmp	Bitmap formatında grafik dosya	TA/hız grafiğinin resmidir.
Test-Mspeed.dat	ASCII-dosyası	Uzun bir sırada kaydedilmiş her çatışmadaki en yüksek hızın bulunduğu bir düz dosya
Test-#5.rtf	RTF-dosyası	Bu, genel kelime işlem formatındaki bir dosyadır. RTF-formatı, Word gibi programlarda okunabilir. Bu dosyada, daha uzun bir tanım, belirli çatışma için kaydedilmiştir. Bu, örnekte 5 sayılı çatışmaya ilişkindir.

Sistem şartları

Program, Windows 95/98 veya Windows NT üzerinde çalışmak üzere tasarlanmıştır. Program, ekranda 1024x768 çözünürlük ve küçük yazıyüzü (font) ebatına göre tasarlanmıştır. Öteki ekran ayarlarında çerçevelerin bir kısmı gizlenmiş olabilir. Programın açık bir veritabanı dosyasına yönelik olarak çalışması nedeniyle programın dosyalara yazım erişimi olması gerekmektedir.

Yedek

Programın doğrudan veritabanı dosyasına yönelik olarak çalışması ve uyarıda bulunmadan mevcut dosyalar üzerine yeniden yazım yapması nedeniyle yedek dosyaların düzenli olarak kaydedilmesi şiddetle tavsiye edilmektedir.

Referanslar

Hydén C., (1987), Bülten 70, Trafik Güvenliği Değerlendirmesi için bir yöntem geliştirilmesi: İsveç Trafik Çatışmaları Tekniği. Trafik Planlama ve Mühendisliği Bölümü, Lund Teknoloji Enstitüsü. İsveç.